

Dominik Woźniak
AGH w Krakowie
Biblioteka Główna
dominik.wozniak@bg.agh.edu.pl

Biblioteki Uniwersytetu Johanna Wolfganga Goethego we Frankfurcie nad Menem – relacja z wizyty w ramach programu Erasmus+

Słowa kluczowe: Erasmus+; Universitätsbibliothek Johann Christian Senckenberg; szkolenia biblioteczne

W dniach 11–15 kwietnia 2016 r. uczestniczyłem w szkoleniu w ramach programu Erasmus+. Szkolenie odbyło się w wybranych bibliotekach Uniwersytetu Johanna Wolfganga Goethego we Frankfurcie nad Menem. Były to: Biblioteka Centralna (Zentralbibliothek), Biblioteka Medyczna (Medizinische Hauptbibliothek), Biblioteka Nauk Prawnych i Ekonomii (Bibliothek Recht und Wirtschaft), Biblioteka Nauk Humanistycznych (Bibliothekszentrum Geisteswissenschaften), Biblioteka Nauk Społecznych i Psychologii (Bibliothek Sozialwissenschaften und Psychologie) oraz Biblioteka Nauk Przyrodniczych (Bibliothek Naturwissenschaften).

Uniwersytet Goethego został założony w 1914 r. W roku 1932 zyskał imię słynnego niemieckiego poety, dramaturga i prozaika – Johanna Wolfganga Goethego. Na uczelni studiuje około 45,5 tys. studentów i jest ona wiodącym ośrodkiem akademickim w Europie z bogatą ofertą edukacyjną. Rolą sieci bibliotek uniwersytetu jest służyć społeczności akademickiej w jej rozwoju naukowym poprzez dostarczanie potrzebnych źródeł informacji.

Korzenie biblioteki uniwersyteckiej sięgają XV wieku. Powstała jako biblioteka miejska. Po założeniu uniwersytetu została przekształcona w bibliotekę miejsko-universytecką. Na zbiór obecnej biblioteki uniwersyteckiej złożyły się kolekcje: biblioteki miejskiej (die Stadtbibliothek), Biblioteki Rotschildów (die Rothschildsche Bibliothek), Biblioteki Senckenberga (die Senckenbergische Bibliothek), Biblioteki Sztuk Użytkowych (die Kunstgewerbebibliothek) oraz Biblioteki Centralnej Szpitali Miejskich (die Zentralbibliothek des Städtischen Krankenhauses). W 1945 r. biblioteki te przyjęły wspólną nazwę Miejska i Uniwersytecka Biblioteka we Frankfurcie nad Menem (Stadt- und Universitätsbibliothek Frankfurt am Main). Die Senckenbergische Bibliothek była jeszcze wtedy jednostką autonomiczną. Ich ostateczne połączenie nastąpiło w 2005 r. i dziś oficjalna niemiecka nazwa całej sieci bibliotecznej to Universitätsbibliothek Johann Christian Senckenberg. Biblioteki zlokalizowane są na czterech kampusach uczelni: Bockenheim, Westend, Niederrad i Riedberg.

Biblioteka Centralna (Zentralbibliothek)

Sieć biblioteczną uniwersytetu tworzy Biblioteka Centralna wraz z bibliotekami poszczególnych wydziałów. Biblioteka Centralna jest zlokalizowana na kampusie Bockenheim. Wszystkie informacje o zbiorach dostępne są w jednym katalogu komputerowym. Do prze-

glądania katalogu nie jest wymagane posiadanie konta bibliotecznego. Wyszukiwanie jest możliwe poprzez standardowe indeksy, takie jak indeks tytułów czy indeks autorów. Katalog daje też możliwość zawężania wyników wyszukiwania poprzez zakres dat, język czy lokalizację. Katalog informuje o dostępności danej pozycji, jej lokalizacji oraz sposobie udostępniania. Jest prosty i intuicyjny, dlatego każdy może w łatwy sposób dotrzeć do poszukiwanej literatury. Zbiory można przeszukiwać za pomocą multiwyszukiwarki indeksującej również zawartość katalogu on-line, tzw. Frankfurter Suchportal. Za pomocą multiwyszukiwarki można dotrzeć także do pełnych tekstów i odnośników do baz danych.

II. 1. Biblioteka Centralna.
Fot. Dominik Woźniak.

Budynek, w którym mieszczą się zbiory Biblioteki Centralnej wymaga renowacji. Władze uczelni inwestują w prace poprawiające stan budynku, jednocześnie planując wzniesienie nowego gmachu. Obecnie trwa dyskusja nad rozmieszczeniem zbiorów w sposób, który będzie najbardziej funkcjonalny w przyszłości.

W całej sieci zatrudnionych jest około 230 osób (stan na 2015 r., część osób w niepełnym wymiarze czasu pracy). W Bibliotece Centralnej pracuje 150 osób. W 2015 r. całkowity budżet sieci bibliotecznej (łącznie z wynagrodzeniami bibliotekarzy i wyposażeniem poszczególnych bibliotek) wyniósł w przybliżeniu 21,7 mln euro. Suma wszystkich zbiorów, łącznie z dokumentami elektronicznymi to 9,7 mln jednostek. Biblioteka ma prawie 60 tys. aktywnych użytkowników.

Biblioteka Centralna jest jednostką publiczną, zatem każdy mieszkaniec miasta lub regionu może skorzystać z jej usług. Jeżeli ktoś chce skorzystać ze zbiorów na miejscu, nie musi zakładać konta bibliotecznego. By móc wypożyczać książki, korzystać ze źródeł elek-

tronicznych czy opłacać koszt kserokopii przy użyciu środków zgromadzonych na karcie bibliotecznej, musi się zarejestrować. Korzystanie z komputerów znajdujących się w informatycznej sieci uczelnianej możliwe jest po zarejestrowaniu oraz zobowiązaniu do przestrzegania powszechnie obowiązującego prawa. Sieć nie jest więc anonimowa, co zapewne ma utrudniać popełnianie cyberprzestępstw z użyciem sieci uniwersyteckiej.

Tematyka księgozbioru odpowiada profilowi uczelni. Są to pozycje z zakresu nauk humanistycznych, prawnych, ekonomicznych, fizycznych, matematycznych i technicznych. Biblioteka ma również cenną kolekcję historyczną. Są to spuścizny m.in. niemieckich filozofów i pisarzy (Artura Schopenhauera czy Maxa Horkheimera). Zbiory te zlokalizowane są w archiwum. Wizyta w nim możliwa jest tylko po wcześniejszym uzgodnieniu terminu. Kolekcję zbiorów specjalnych tworzą również druki wydane we Frankfurcie w latach 1511–1800, stare obwieszczenia miejskie, frankfurckie gazety od 1615 r., syllabusy frankfurckich szkół wyższych, książki adresowe mieszkańców Frankfurtu z lat 1834–2005 oraz inne dokumenty życia społecznego. Biblioteka gromadzi także książki wydane we Frankfurcie. Zbiory szczególnie cenne są digitalizowane. Ich udostępnianie jest objęte restrykcjami wynikającymi z praw autorskich i jest odpłatne.

W bibliotekach z roku na rok ubywa tytułów czasopism prenumerowanych w formie drukowanej. Zastępują je czasopisma elektroniczne. Wybór źródeł elektronicznych przeznaczonych do zakupu, takich jak e-czasopisma, bazy danych czy e-booki to trudne zadanie, ponieważ ich cena jest wysoka. Narastający problem braku miejsca na zbiory drukowane i wysoka cena e-zasobów to połączenie dwóch czynników, które zmuszają osoby odpowiedzialne za ten obszar działalności bibliotecznej do poszukiwania satysfakcjonujących kompromisów. W 2015 r. biblioteka miała ponad 31 tys. tytułów czasopism elektronicznych, prawie 8 tys. tytułów czasopism drukowanych oraz 116 tys. tytułów e-booków.

Dla wszystkich użytkowników biblioteki dostępne są szkolenia z zasad obowiązujących w instytucji oraz zasad udostępniania zbiorów. Szkolenia odbywają się w formie tradycyjnych spotkań lub poprzez samodzielne zapoznawanie się z tzw. tutorialami zamieszczonymi na stronie biblioteki. Organizowane są również szkolenia dla obcokrajowców i są one prowadzone w języku angielskim.

Studenci uniwersytetu używają jako karty bibliotecznej tzw. Goethe-Card. Pracownicy używają Goethe-Card plus. Każdy student i pracownik uczelni ma aktywne konto biblioteczne i od chwili rozpoczęcia studiów lub pracy może korzystać z usług biblioteki. Pozostałe zainteresowane osoby mogą wystąpić o założenie konta w bibliotece drogą elektroniczną, natomiast kartę biblioteczną muszą odebrać osobiście w punkcie zapisów. Karta jest wydawana za darmo, jednak w razie zagubienia lub zniszczenia za wydanie duplikatu należy zapłacić 15 euro. Zagubiona karta jest blokowana po skontaktowaniu się z personelem biblioteki. Duplikat karty wydawany na jeden dzień (np. gdy ktoś zapomni zabrać swoją kartę) kosztuje 3 euro. Przy odbiorze karty użytkownik jest proszony o okazanie dokumentu tożsamości i potwierdzenie stałego meldunku na terenie regionu Hesja przynajmniej od trzech miesięcy.

Czytelnik, aby samodzielnie móc korzystać ze zbiorów, musi mieć skończone 16 lat. W przypadku gdy ktoś poniżej szesnastego roku życia chce korzystać z usług biblioteki, musi przedłożyć pisemne poręczenie od rodzica lub prawnego opiekuna, który będzie ponosił finansową odpowiedzialność za ewentualne zniszczenia materiałów bibliotecznych. Użytkownicy, którzy nie planują dłużej korzystać z usług biblioteki są zobowiązani zwrócić kartę biblioteczną, ponieważ jest ona własnością uniwersytetu. Konto biblioteczne jest ważne dwa lata, po tym czasie należy je prolongować.

Biblioteka Centralna jest czynna od godziny 8.00 do 21.30. Poszczególne agendy otwierane są jednak o różnych godzinach. Wypożyczeń i zwrotów można dokonywać od 10.00 do 20.00 od poniedziałku do piątku, w soboty od 10.00 do 14.00. Zapisów dokonuje się na osobnym stanowisku od poniedziałku do piątku w godzinach 10–18. Punkt informacji jest czynny od poniedziałku do piątku od 8.30 do 19.00, w weekendy od 10.00 do 18.00. Pozostałe agendy, takie jak czytelnia zbiorów azjatyckich, czytelnia afrykanistyczna czy archiwum, pracują zazwyczaj od godziny 10.00 i kończą pracę w późnych godzinach popołudniowych, około 19.00.

W magazynach biblioteki znajduje się blisko 6 mln książek, z których zdecydowana większość musi być wcześniej zamówiona on-line. Istnieje możliwość zamówienia książki w Bibliotece Centralnej i odebrania jej w Bibliotece Nauk Humanistycznych na kampusie Westend. Transferem książek zajmuje się firma zewnętrzna, a szczegółowe zasady korzystania z tej usługi określa regulamin.

Książki można wypożyczać na cztery tygodnie. Przysługuje dwukrotna prolongata pod warunkiem, że nikt na daną pozycję nie złożył rezerwacji. W przypadku prolongat książek sprowadzanych za pośrednictwem wypożyczalni międzybibliotecznej ich liczbę określa biblioteka wypożyczająca.

Każdy czytelnik ma prawo wypożyczyć 50 książek. Za przetrzymane materiały biblioteczne nie pobiera się opłat. Płaci się jednak za przypomnienia wysyłane do czytelników bez względu na to, czy czytelnik takie powiadomienie odebrał. Opłata za pierwsze i drugie przypomnienie wynosi 3 euro za każdy przetrzymany egzemplarz, a za trzecie 6 euro. W przypadku uchylenia się od uiszczania należnych opłat sprawa jest kierowana, zgodnie z niemieckim prawem, do właściwego organu ścigania. Nieregulowanie opłat skutkuje blokadą konta bibliotecznego.

Księgozbiór podręczny oraz czasopisma bieżące są dostępne bez ograniczeń w czytelniach, jednak w większości nie można ich wypożyczać. Na miejscu dostępne są samoobsługowe kserokopiarki, a koszt kopii opłaca się kartą biblioteczną, na którą uprzednio należy przelać środki ze swojego konta bankowego. Każdy użytkownik, który zauważy zniszczenia w materiałach bibliotecznych, z których korzysta, jest zobowiązany powiadomić o tym personel. Pracownicy nie kontrolują na bieżąco stanu odkładanych na półki przez czytelników zbiorów. Byłoby to zbyt czasochłonne, dlatego czujne oko użytkownika jest cenną pomocą.

Wszystkie czytelnie sieci bibliotecznej to pomieszczenia otwarte, przestronne, bez ścianek działowych. Z jednej strony zaspokajają to poczucie estetyki i jest przyjemne dla oka. Z dru-

giej strony akustyka nie jest dostosowana do tak dużych przestrzeni, co sprawia, że nawet ciche rozmowy są dobrze słyszalne i zakłócają spokój innych.

Użytkownicy korzystający z otwartych przestrzeni w bibliotece (czytelnie) mają obowiązek korzystać ze schowków na torby, bagaże i okrycia wierzchnie. Liczba schowków jest imponująca, bowiem w całym systemie bibliotek jest ich ponad 1300. Wydaje się, że nie jest to forma kontroli i braku zaufania do czytelnika, raczej wymóg czysto praktyczny. Duża liczba osób przebywających jednocześnie w czytelniach wraz z plecakami i kurtkami wprowadziłaby nieład. Wszystkie wyjścia z czytelń są zabezpieczone bramkami antykradzieżowymi. Wzbudzenie alarmu przez czytelnika upoważnia pracownika do przeszukania jego torby lub plecaka. W czytelniach obowiązuje zakaz spożywania posiłków, które swoim zapachem mogą przeszkadzać innym użytkownikom w spokojnej pracy.

Biblioteka dysponuje pokojami do pracy grupowej znajdującymi się w jednej z czytelń. Można z nich korzystać bez wcześniejszej rezerwacji. W sumie placówka dysponuje około 600 miejscami do pracy dla swoich użytkowników i dodatkowo 100 kabinami do pracy indywidualnej. Jeśli czytelnie są oblegane, a ktoś chce opuścić czytelnię bez utraty miejsca, ma prawo zarezerwować je na godzinę. Wystarczy zostawić informację, o której opuściło się czytelnię na specjalnym papierowym zegarze. Jeśli czytelnik jest nieobecny ponad godzinę, inny użytkownik ma prawo zająć jego miejsce.

W Bibliotece Centralnej działa Wypożyczalnia Międzybiblioteczna. Sprowadza dokumenty dla swoich użytkowników, jeśli te nie są dostępne we Frankfurcie. Korzysta z systemu Subito, który służy do zamawiania i przesyłania drogą on-line materiałów znajdujących się w niemieckich i austriackich bibliotekach. Usługa jest odpłatna.

Biblioteka Medyczna (Medizinische Hauptbibliothek)

Biblioteka Medyczna zlokalizowana jest na kampusie Niederrad. Czynna jest od poniedziałku do piątku od 9.00 do 22.00 oraz od 9.00 do 18.00 w soboty i niedziele. Wypożyczalnia, zapisy oraz punkt informacji są czynne w poniedziałki, środy i piątki w godzinach 9–17 oraz we wtorki i czwartki w godzinach 9–20. Biblioteka ta pełni rolę głównej biblioteki dla szpitala uniwersyteckiego we Frankfurcie. Mieści się na dwóch poziomach – na parterze i w przyziemiu w jednym z budynków uniwersytetu.

W bibliotece wszystkie zbiory są zorganizowane w formie wolnego dostępu do półek. Książki wypożyczają się na cztery tygodnie z możliwością jednokrotnej prolongaty (tylko online) na kolejne cztery tygodnie. Podręczników nie można prolongować, należy je zwrócić w wyznaczonym terminie. Z możliwości wypożyczania wyłączone są czasopisma oraz część kolekcji podręczników. Jeden egzemplarz zawsze musi być dostępny na miejscu. Istnieje możliwość zamówienia materiałów z Biblioteki Centralnej i odebrania ich w Bibliotece Medycznej. Obsługę biblioteki zapewnia pięciu bibliotekarzy oraz kilku studentów zatrudnionych do pracy w czytelniach.

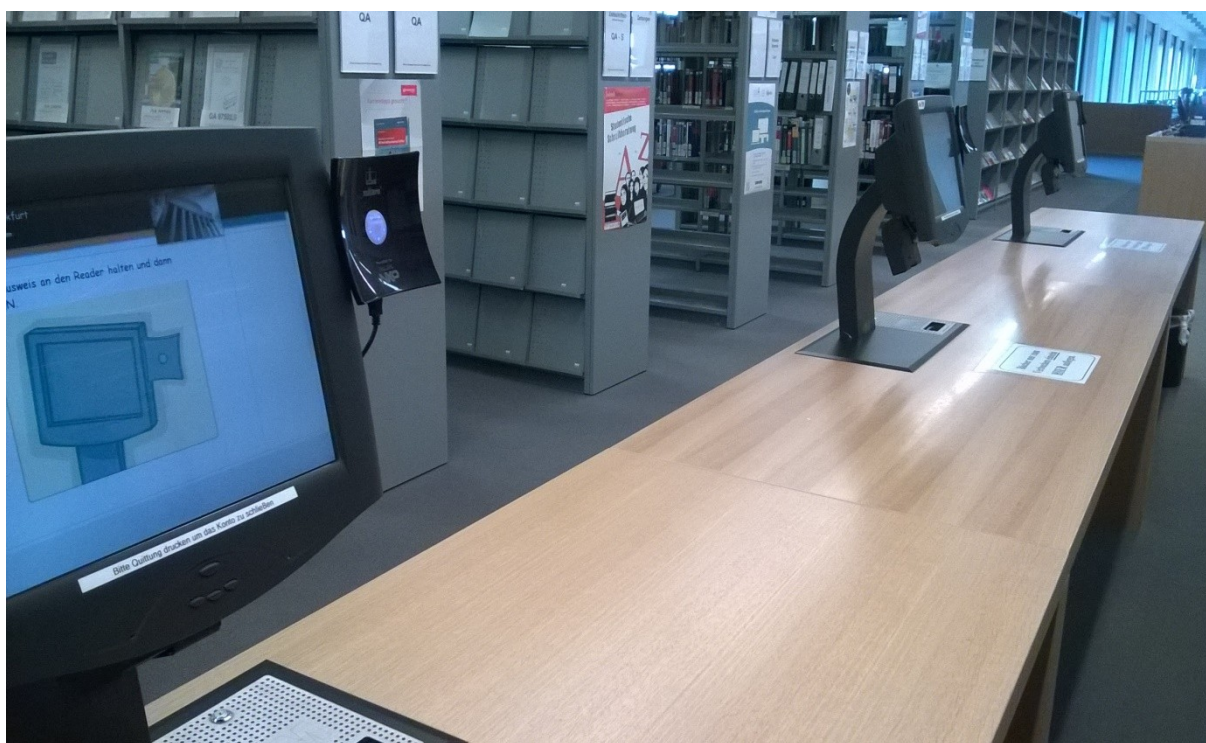
Czytelnicy mogą korzystać ze 174 miejsc do pracy, z których 28 jest wyposażonych w komputery. Pomieszczenia do pracy grupowej zlokalizowane są na antresoli jednej z czytelń. Biblioteka udostępnia dwie kserokopiarki. Jedna z maszyn wyposażona jest w opcję

wydruku dokumentów w formacie PDF. Wystarczy przesłać dokument z jednego z komputerów za pomocą pendriva podłączonego do wtyczki USB.

W bibliotece większość zbiorów jest dostępna tylko w formie elektronicznej (zbiory drukowane to około 120 tys. jednostek w 2012 r.). Jest to związane z szybkim rozwojem medycyny, a co za tym idzie z ciągle aktualizowanymi publikacjami. Szybciej i wygodniej korzystać z nich on-line niż kupować kolejne wznowienia wersji drukowanych. Zakup dostępu do e-źródeł jest bardzo drogi, jednak biblioteka ma w tym zakresie silne wsparcie władz uczelni. Dostęp do elektronicznych źródeł informacji jest zależny od warunków licencji. Z części źródeł można korzystać z każdego komputera podłączonego do sieci (tylko dla zarejestrowanych użytkowników), a z części tylko na komputerach w sieci uczelnianej.

Biblioteka Nauk Prawnych i Ekonomii (Bibliothek Recht und Wirtschaft)

Biblioteka jest zlokalizowana na kampusie Westend i mieści się na dwóch poziomach – na parterze i w przyziemiu. Czynna jest od 8.00 do 22.00 od poniedziałku do piątku, od 10.00 do 22.00 w soboty i niedziele. Wypożyczalnia czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach 8-20, a punkt informacji od poniedziałku do piątku w godzinach 10-16.

II. 2. Selfchecki w Bibliotece Nauk Prawnych i Ekonomii.
Fot. Dominik Woźniak.

Podobnie jak w innych bibliotekach sieci zbiory znajdują się w wolnym dostępie do półek. Z czytelni korzystać może każdy. Z wypożyczania wyłączone są czasopisma i gazety. Wypożyczać książki i korzystać z e-źródeł mogą tylko zarejestrowani użytkownicy. Książki wypożycza się na cztery tygodnie z możliwością dokonania trzykrotnej prolongaty, za każ-

dym razem na kolejne cztery tygodnie (tylko on-line i pod warunkiem, że nikt nie oczekuje na egzemplarz). Rezerwacja książek jest możliwa tylko do dwóch osób w kolejce. Liczba zbiorów wynosi około 400 tys. Roczny budżet na zakup nowości i prenumeraty to około 580 tys. euro. Rocznie placówkę odwiedza około 425 tys. czytelników.

W bibliotece znajduje się 56 terminali z dostępem do katalogu on-line. Czytelnicy mają do dyspozycji ponad 1000 miejsc do pracy oraz 19 pomieszczeń do pracy grupowej (dla 118 osób) i 2 pomieszczenia do szkoleń w większym gronie. Rzeczy osobiste można zostawić w schowkach zlokalizowanych na zewnątrz biblioteki, jest ich 980. Kopie materiałów bibliotecznych można wykonywać na 8 kserokopiarkach. Dostęp do internetu w sieci uczelnianej jest możliwy tylko dla zarejestrowanych użytkowników. Dostęp do e-źródeł funkcjonuje tak jak w pozostałych bibliotekach sieci.

W bibliotece zatrudnionych jest 22 pracowników (część w niepełnym wymiarze czasu pracy). Pracują tu również studenci (w sumie przepracowują około 550 godzin miesięcznie). Rolą zatrudnionych studentów jest pilnowanie porządku w czytelniach po zamknięciu pozostałych agend (zapisy, wypożyczalnia, informacja).

Biblioteka Nauk Humanistycznych (Bibliothekszentrum Geisteswissenschaften)

Biblioteka zlokalizowana jest na kampusie Westend w budynku byłej siedziby niemieckiego koncernu chemicznego IG-Farben. Otwarta jest od 8.00 do 22.00 od poniedziałku do piątku i od 10.00 do 18.00 w soboty. Wypożyczalnie są czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 9–17 i w czwartki w godzinach 9–19. Punkt informacji jest czynny od poniedziałku do piątku od 10.00 do 17.00.

Il. 3. Jedna z czytelni Biblioteki Nauk Humanistycznych.
Fot. Dominik Woźniak.

Specyficzna architektura budynku sprawiła, że na potrzeby biblioteki zaadaptowano dwa zewnętrzne skrzydła. Książnica mieści się więc w dwóch lokalizacjach i na kilku piętrach w obrębie każdego skrzydła. Z racji rozłożenia na kilku piętrach wejście do pierwszego skrzydła budynku znajduje się na jednym piętrze (trzecim). Wejście do drugiego skrzydła usytuowano na pierwszym i trzecim piętrze. W obrębie pięter szybko i sprawnie można przemieszczać się za pomocą systemu o nazwie Paternoster. Są to jednoosobowe windy typu hop-on hop-off będące w ciągłym ruchu, bez drzwi. Należy do takiej windy wskoczyć, a potem wyskoczyć na odpowiednim piętrze. Mniej ekstremalnym rozwiązaniem są tradycyjne windy dostępne w budynku.

Studenci mogą wypożyczać książki na dwa tygodnie, pracownicy na cztery. Przysługuje trzykrotna prolongata, za każdym razem na dwa tygodnie. Po wyczerpaniu limitu zdalnych prolongat należy zgłosić się osobiście do wypożyczalni z książką i w ten sposób można ją po raz kolejny prolongować.

Biblioteka zatrudnia 28 bibliotekarzy (część w niepełnym wymiarze czasu pracy) oraz ponad 40 studentów pilnujących porządku w czytelniach. Zbiory to około 1,2 mln jednostek. Placówkę odwiedza około 338 tys. użytkowników rocznie. Budżet (całościowy) to około 587 tys. euro.

Czytelnicy mają do dyspozycji jedno duże pomieszczenie do szkoleń, 384 schowki na rzeczy osobiste, 39 czytelni, a w nich 800 miejsc do pracy. Na 40 komputerach można przeszukiwać katalog on-line, na 45 korzystać z internetu (tylko zarejestrowani użytkownicy). Kopie można wykonywać na 11 kserokopiarkach zlokalizowanych na piątym piętrze. Do pracy w grupach użytkownicy mają do dyspozycji dwa duże pomieszczenia oraz siedem mniejszych (należy je wcześniej zarezerwować). Udostępnianie e-źródeł odbywa się na takich samych zasadach jak w innych bibliotekach wydziałowych uczelni.

Biblioteka Nauk Społecznych i Psychologii (Bibliothek Sozialwissenschaften und Psychologie)

Biblioteka mieści się na kampusie Westend. Czynna jest od 8.00 do 22.00 od poniedziałku do piątku i od 10.00 do 18.00 w soboty. W tych godzinach są też czynne stanowiska do samodzielnego wypożyczania. Tradycyjne stanowisko do wypożyczeń i zwrotów obsługiwane przez bibliotekarza jest czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 9–19 i 10–15.30 w soboty. Punkt informacji jest otwarty od poniedziałku do piątku od 9.00 do 17.00.

Biblioteka zatrudnia 18 bibliotekarzy oraz 14 studentów do obsługi czytelni po zamknięciu pozostałych agend. Książki można wypożyczać samodzielnie na selfcheckach zlokalizowanych naprzeciwko wypożyczalni. Czytelnie są otwarte dla wszystkich, wypożyczać mogą tylko zarejestrowani użytkownicy.

Do dyspozycji czytelników pozostaje 485 miejsc do pracy, pięć pomieszczeń do pracy grupowej (dla 50 osób łącznie), 20 miejsc do pracy indywidualnej dla doktorantów, jedno duże pomieszczenie służące jako sala konferencyjna (dla 18 osób) i 1064 schowki na rzeczy osobiste. Zbiory liczą około 351 tys. jednostek. Kopie można wykonywać na 6 kserokopiarkach, w tym jednej z funkcją kolorowego wydruku. Korzystać można z 64 komputerów

z dostępem do katalogu on-line. Bibliotekę rocznie odwiedza około 63,5 tys. osób. Opłaty za przypomnienia o niezwróconych materiałach bibliotecznych oraz zasady korzystania ze zbiorów elektronicznych są takie same jak w całej sieci bibliotek.

Biblioteka Nauk Przyrodniczych (Bibliothek Naturwissenschaften)

Biblioteka jest zlokalizowana na kampusie Riedberg. Jest czynna od poniedziałku do piątku od 8.00 do 20.00 i w soboty od 10.00 do 16.00. Wypożyczalnia i informacja pracuje od poniedziałku do piątku w godzinach 8–18. Pomieszczenia do pracy grupowej są czynne od poniedziałku do piątku od 8.00 do 22.30 oraz w soboty i niedziele od 10.00 do 19.00. Poza godzinami otwarcia biblioteki dostęp do pomieszczeń do pracy grupowej jest możliwy tylko z korytarza przez drzwi otwierane za pomocą Goethe-Card. Biblioteka mieści się na dwóch piętrach w nowoczesnym budynku rozbudowywanego kampusu uniwersyteckiego.

Il. 4. Budynek, w którym mieści się Biblioteka Nauk Przyrodniczych.
Fot. Dominik Woźniak.

Czytelnie są otwarte dla wszystkich, jednak aby wypożyczać książki należy być zarejestrowanym użytkownikiem. Użytkownicy mają do dyspozycji ponad 300 miejsc do pracy, 11 pomieszczeń do pracy grupowej (dla łącznie 84 osób) oraz 14 komputerów z dostępem do katalogu on-line. Obok biblioteki znajduje się pomieszczenie z 28 komputerami wykorzystywane jako sala ćwiczeniowa, jednak poza zajęciami studenci również mogą z niej korzystać. Wypożyczeń można dokonać na selfcheckach lub przy stanowisku bibliotekarza. Podręczniki wypożyczane na cały semestr mogą być odebrane tylko u dyżurnego bibliotekarza. Pozostałe podręczniki wypożycza się na cztery tygodnie bez możliwości przedłużenia i złożenia rezerwacji. Monografie można pożyczać na cztery tygodnie i przedłużać je on-line trzy razy, za każdym razem na kolejne cztery tygodnie. Zwrotów dokonuje się

w godzinach otwarcia wypożyczalni lub do wrzutni znajdującej się poza biblioteką. Jak przyznają bibliotekarze, wrzutnia nie jest idealnym rozwiązaniem, ponieważ część zbiorów ulega zniszczeniu w momencie, gdy wpadają do kosza. Części nie da się już naprawić i muszą zostać wymienione. Do wrzutni można wrzucać tylko książki z Biblioteki Nauk Przyrodniczych. Nie wypożycza się czasopism, za to można je kopiować na dostępnych w bibliotece dwóch kserokopiarkach. Liczba zbiorów to około 300 tys. jednostek.

II. 5. Czytelnia w Bibliotece Nauk Przyrodniczych.
Fot. Dominik Woźniak.

II. 6. Selfchecki – Biblioteka Nauk Przyrodniczych.
Fot. Dominik Woźniak.

II. 7. Wypożyczalnia – Biblioteka Nauk Przyrodniczych.
Fot. Dominik Woźniak.

Istnieje możliwość zamawiania części zbiorów z Biblioteki Centralnej i odebrania ich w bibliotece na kampusie Riedberg. Informacja o tym, które egzemplarze można w ten sposób zamówić jest dostępna w katalogu on-line. Czas oczekiwania na dostawę zamówionych pozycji to około 3 dni. Biblioteka zatrudnia 10 bibliotekarzy.

Szkolenie, które odbyłem w sieci bibliotek Uniwersytetu Johanna Wolfganga Goethego we Frankfurcie nad Menem to trzecie szkolenie w ramach programu LLP Erasmus i Erasmus+. Spotkania z niemieckimi bibliotekarzami były dla mnie inspirujące i bardzo ciekawe. Szczególnie interesowało mnie poznanie sposobów organizacji pracy oraz podejście do obsługi użytkowników. Tego typu wyjazdy to dla nas, bibliotekarzy, szansa na lepsze zrozumienie specyfiki zawodu i pogłębienie znajomości różnych stylów pracy.

Woźniak, D. Biblioteki Uniwersytetu Johanna Wolfganga Goethego we Frankfurcie nad Menem – relacja z wizyty w ramach programu Erasmus+. *Biuletyn EBIB* [on-line] 2016, nr 4 (166), Bibliotekarz wobec własnej instytucji - wolność, lojalność czy podporządkowanie. [Dostęp 12.08.2016]. Dostępny w: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/440> . ISSN 1507-7187.